

עציון גרשון

הכינוי: ישראל

יליד 3.1.1921, פולין, עלה לארץ ב-1934

גויס לפלמ"ח ב-1941

הצטרף לרשת גרעון ב-1945

ה ע ס נ ה ר י ע ' 0

לחוף חיפה. כל אנשי האוניה וביניהם הצוות שהתערב בין העולים נשלחנו לעתלית. את מכשיר הקשר זרקתי לים. אחרי שבועיים קבלנו סרטיפיקטים ויצאנו לחופשי. עם יציאתי מסרתי עדות לפיקוד של עליה ב' חזרתי לקבוצי וכעבור שבועיים חזרתי לאירופה באוניה שהובילה כותנה לאיטליה, ירדנו בחוף ונציה ומשם למילאנו, היה שם מועדון של חיילים העבריים ושם גרנו. ארזי היה איש ששלט על כל ארגון ההפלגות, נשלחתי לנמל לה-ספציה להכין את האוניה פדה (דב הוז) מפקד האוניה היה אליעזר קליין ואני הגדעוני. משום מה פטטה שמועה שהפשיסטים רוצים לברוח ובאותו לילה שאורגנה שיירת המעפילים במכוניות צבאיות אל האוניה, הגיעה המשטרה האיטלקית כדי לעוצרם.

שלהבת פראייר וישראל ליברטובסקי שהיו אחראים לשיירה נעצרו ע"י הבריטים, אך המעפילים הועלו לשתי האניות "דב הוז" ו"אליהו גולומב". התחיל משא ומתן העולים אורגנו ע"י ארזי ומשה רבינוביץ, האיטלקים הצטערו על המהומה שקרתה כשעיניהם ראו את המעפילים השבורים והסובלים לאחר הצפייה הארוכה לעליה, שרובם מקועקעים עם מספר על היד שניתנו להם במחנות ההסגר. הוכרזה שביתת רעב שנמשכה 75 שעות ע"י כ-1000 מעפילים.

מנהיגי הישוב בארץ שבתו רעב גם הם, כהזדהות עם המעפילים. באותו זמן ביקר באיטליה הרולד לסקי ממנהיגי מפלגת העבודה הבריטית וחבר הפרלמנט הבריטי ובהתערבותו לאחר שראה בסבלם, שאין להחזירם למחנות, הם קיבלו סרטיפיקטים והאניות הפליגו לארץ.

אני נשארתי באיטליה ומשם עברתי לבלגיה הייתה אחראי על מחנה פליטים ע"י בריסל, עד להפלגת האוניה הבאה, תפקידי היה להכין אותם לעליה ולהנהיג משטר משמעת וסדר. כשהאוניה הוכנה בדלק, מים, מזון ודרגשי שינה לנצל את המקום עד למקסימום, האוניה עמדה להפליג, מפקדי הצוות שהיו ממוצא יווני סרכו בהתחלה להפליג מחשש שיתפסו בדרך ע"י הבריטים, היינו אוכדי עצות, והודענו להם שספינות קטנות יחכו לנו באזור קפריסין ונוריד את את המעפילים, הם שוכנעו והאוניה הפליגה.

היינו במשפחה 10 ילדים ואני הקטן מכולם. אחותי המבוגרת ממני ב-20 שנה עזבה את הבית לפני לידתי ועלתה לארץ כחלוצה בגדוד העבודה.

כל משפחתי עלתה ארצה עם סרטיפיקטים ואני אחרון הילדים, עליתי עם הורי בשנת 1934 בגיל 13. גרנו בקרית-חיים והייתי חניך תנועת השומר-הצעיר. גויסתי להגנה לכתת קשר.

בשנת 1940 הצטרפתי לקיבוץ א"י ו' (כיום נקרא קיבוץ עין-דור) שישב בהכשרה ב"הדר" ומשם גויסתי לפלמ"ח. בשנת 1941 נשלחתי לקורס מ"כ קשר. הייתי בפלוגה ג' שישבה בקיבוץ יגור ומפקדה היה אורי יפה.

בשנת 1943 יצאתי לקורס אלוט, לאחר הקורס הייתי הקשר ברשת "תמר".

בשנת 1944 נשלחתי לקורס מ"מ בג'זערה. הפלוגה עברה לאילון וחניתה ולאחר סיום הקורס עברנו לעמק הירדן, קיבלתי פיקוד על מחלקה באשדות יעקב והפסקתי את תפקידי בקשר. באותה תקופה הוקמו הגדודים. אורי יפה היה מפקד הגדוד ומשה נצר מפקד הפלוגה, פלוגה ג'.

באותם הימים קבלתי במפתיע הודעה על שליחות כאלחוטן (גדעוני) באנית מעפילים.

באוקטובר 1945 יצאתי באוניה פטר ב' שהגיעה לחוף שפיים הורידה 170 מעפילים.

היינו 3 אנשי פלמ"ח, איה פינקרפלד, יואש צידון ואנוכי היו עוד כמה אנשים המתנועות בארץ. הגענו לאיטליה למחנה עולים. בין ההפלגות היתי אחראי על מחנה ע"י מרסיי וע"י בריסל.

המעפילים ברובם אנשי תנועות נוער שניצלו מידי הנאצים, נוער חלוצי שנחוש לעלות לארץ, נוער עם חזון, ממושמע ומוכן לכל משימה וקושי.

בהפלגה הראשונה יצאתי מסבונה כגדעוני מפקד הספינה היה זלמן פרח וגד לסקר.

התנאים היו קשים מנשוא, הצפיפות מרובה, היו כ-900 עולים - היתה זאת האוניה "אנצ'ו סירני", מכשיר הקשר היה מתוצרת עצמית, הבריטים גילו אותנו מחוץ לים הטריטוריאליים ובליווי שתי משחתות בריטיות הובלנו

בשנת 1946 חזרתי לקיבוץ שהיה בשלבי התארגנות לעליה להתיישבות בגליל התחתון.

נישאתי לרינה שהיתה קשרית תחת פיקודי בפלוגה ג' בפלמ"ח. והקמתי משפחה חיינו בקיבוץ כשאותי מגייסים מדי פעם.

בשנת 1947 גויסתי לפיקוד על מחלקה שחלשה על הדרך ת"א-ירושלים. הוצבתי במקוה ישראל כשכיתה אחת יושבת בבית הקק"ל.

הייתי מפקד מחלקת הקשר בגדוד החמישי חטיבת הראל. השתתפתי בכל המלחמות עם החטיבה עד 1949 לאחר זאת נשארתי כחייל במילואים ונקראתי לפי צו השעה.

בשנת 1956 השתתפתי במלחמת סיני כמפקד קשר גדודי בחטיבה 9 בפיקודו של אברהם יפה, והייתי בן כוכבי שארם-א-שייח.

אני חי בקבוצי עין דור עד היום הזה עם משפחתי ילדי, נכדי וניני.

בארץ לא ידעו דבר, התקשרתי באלחוט והודעתי להם על כך.

מהארץ הודיעו שאין מה לעשות כי הבריטים כבר יודעים עלינו. כשהגענו לסביבות קפריסין וראינו שהבריטים לא בעקבותינו עצרנו את הקצינים היוונים בתאיהם ורק הקצין שעבר ליד המכונות המשיך לבעבודתו תחת משמר אנשינו, אורגנו כמה צעירים מהמעפילים ובעזרתם שמרנו שאיש לא יצא. אנו מלווי האוניה הישראלים וכמה ממלחי האוניה הזורים שהזדהו איתנו המשכנו בהפלגה עד חופי חיפה מבלי שנתגלה. המעפילים הועברו למחנה עתלית ואנו הצוות הישראלי קפצנו למים "לעבר האוניה" "הגנה" שעגנה בנמל, ונאספנו ע"י אנשי סולל בונה שהביאו לנו בגדים להחלפה ויצאנו כפועלים. האוניה נקראה "החיל העברי".

כל האניות שהגיעו לאחר מכן נשלחו לקפריסין. בכך סיימתי את תפקודי בעליה ב'. היו אלו שנים של שליחות חשובה, חוויות מרתקות, התמודדות עם אתגרים קשים וסיפוק רב.

מאחורי גדרות התייל במחנה המעצר בעתלית - מעפילי "החייל העברי" הובאו למחנות אלה